

Foresight Wielkopolski. Jakie cele, jakie priorytety?

Anna Rogut
(arogut@swspiz.pl)

**Instytut Badań nad Przedsiębiorczością i Rozwojem Ekonomicznym (EEDRI)
Społecznej Wyższej Szkoły Przedsiębiorczości i Zarządzania (www.eedri.pl)
Centrum Doskonałości w Zakresie Gospodarki Opartej na Wiedzy (KNOWBASE)
Uniwersytetu Łódzkiego (www.knowbase.uni.lodz.pl)**

Propozycja celu

Redefinicja Strategii rozwoju województwa z horyzontem czasu sięgającym minimum 2030 roku

- ❑ krajowe dokumenty strategiczne
- ❑ potrzeba zmiany typu strategii z aktualnego, bardziej reaktywnego na zdecydowanie bardziej proaktywny

założenie przyjęte na etapie definicji aktualnej Strategii odnosi się do odpowiedzi na pytanie jak reagować? („*Strategia musi odpowiedzieć na następujące pytania: Od jakich czynników zależeć będzie przyszłość Wielkopolski? Jak należy reagować na czynniki wewnętrzne i zewnętrzne, by rozwój był najbardziej efektywny?*”), nie zaś jak kształtować” i dokąd dążyć”

Uzasadnienie

Przewidywanie przyszłości.

Założenie: przyszłości nie można zmienić, można ją jednak (próbować) przewidzieć wcześniej niż nadejdzie.

Podstawowe zadanie: zebranie informacji o przyszłych zdarzeniach/procesach.

- Typ zachowania: pasywne. Otoczenie zewnętrzne (niezależne od nas) będzie miało decydujący głos, co do kształtu przyszłości.

Zarządzanie przyszłością.

Założenie: przyszłość jest nieprzewidywalna, i w niewielkim stopniu poddaje się prognozowaniu, jednak możemy na nią wpływać poprzez zarządzanie zmianą.

Podstawowe pytanie: jak zachować się dzisiaj w obliczu niepewnego jutra (przyszłości).

- Typ zachowania: reaktywne (zarządzanie kryzysem) ale pozytywne (zarządzanie strategiczne, zarządzanie przez cele)

Kreowanie przyszłości.

Założenie: przyszłość nie istnieje, i trzeba ją stworzyć; przyszłość jest otwarta na naszą aktywność a jej kształt w znacznej mierze będzie zależny od naszych teraźniejszych działań.

- Typ zachowania: pozytywne/proaktywne (tworzenie modelowej, pożądanej i/lub preferowanej wizji)

Uzasadnienie

- **potrzeba wyraźnej definicji celów, wokół których może być, i powinien, organizowany skuteczny lobbing na rzecz interesów regionu zarówno na poziomie kraju, jak i Unii Europejskiej**

„Źródłem największej liczby niewiadomych jest otoczenie województwa, a szczególnie jego przyszłość, gdyż zależy ona w mniejszym stopniu od działań wewnętrznych, a w większym od działań regulacyjnych, na które region nie ma wpływu. Na etapie formułowania zapisów strategii nie wiadomo przede wszystkim, w jakim stopniu w najbliższych latach nastąpi deregulacja, uproszczenie struktur państwa, finansów publicznych, czy gospodarki, zarówno na poziomach wspólnotowym, jak i krajowym. Gdy sytuacja pod tym względem nie ulegnie zmianie, efekty realizacji celów zapisanych w strategii mogą „utonąć” w fali negatywnych skutków utrzymania stanu obecnego w otoczeniu.”

Propozycja obszarów badań

- ❑ **Istota i drogi osiągnięcia zrównoważonego rozwoju oraz rola Poznania w tych procesach**
- ❑ **Obszary regionalnych kompetencji i redefinicja funkcji ekonomicznych i społecznych poszczególnych subregionów**
- ❑ **Tożsamość regionalna**
- ❑ **Mobilizacja społeczności regionalnej i wszystkich zasobów województwa wokół celów rozwojowych (terytorialne governance)**

Uzasadnienie

Dylematy zdefiniowane w aktualnej Strategii

Jak twierdzi się w Strategii „Problem tkwi nie tylko w rozstrzygnięciu dylematów. Zasadniczą kwestią jest odpowiedź na pytanie, co zrobić, by tych dylematów nie mieć, lub, co zrobić, by te dylematy miały jak najmniejsze znaczenie.”

Wydaje się jednak, że aktualna Strategia ani nie rozstrzygnęła dylematów, ani nie udzieliła pełnych odpowiedzi na możliwości ich unikania/minimalizowania znaczenia.

To przemawia za uczynieniu z nich centralnych tematów planowanego foresightu i osi, wokół których będzie organizowana redefinicja Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego

Świadomość charakteru wiedzy płynącej z foresightu

- ❑ **interdyscyplinarność**
- ❑ **nieweryfikowalność (eksploracja nie prognoza); wiedza foresightowa nie opisuje realnej rzeczywistości, w związku z czym może być oceniana wyłącznie z punktu widzenia prawdopodobieństwa zdarzeń/zjawisk/procesów, nie zaś ich przewidywalności**
- ❑ **duże ryzyko niepewności, zwłaszcza jeśli chodzi o związki przyczynowo-skutkowe między rozpatrywanymi zdarzeniami/zjawiskami/procesami**
- ❑ **koncentracja na prezentacji spójnej wizji opartej na antycypacji 'nieznanego'**
- ❑ **orientACJA na akcję (identyfikacja rodzaju i prawdopodobieństwa zagrożeń, wyzwań, możliwości)**
- ❑ **łączenie normatywnych celów ze społeczno-ekonomiczną wykonalnością i naukową wiarygodnością**

Konieczność gwarancji wysokiej jakości wiedzy płynącej z foresightu

Ogólna kategoria	Kryteria szczegółowe oceny wiedzy/informacji
Dopasowanie do celu (związek między informacją/wiedzą a założonym celem)	<ul style="list-style-type: none">• zgodność• znaczenie• trafność• kompleksowość
Wiarygodność	<ul style="list-style-type: none">• wiarygodność źródeł informacji/wiedzy• wiarygodność metod pozyskiwania• wiarygodność informatorów• rzetelność analizy
Możliwość wykorzystania	<ul style="list-style-type: none">• osiągalność• dostępność• zrozumiałość• przydatność